

Na osnovu člana 96. tačka 2) Ustava Savezne Republike Jugoslavije, donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o potvrđivanju Konvencije MOR broj 182 o najgorim oblicima dečijeg rada i Preporuke MOR broj 190 o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada

Proglašava se Zakon o potvrđivanju Konvencije MOR broj 182 o najgorim oblicima dečijeg rada i Preporuke MOR broj 190 o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada, koji je donela Savezna skupština, na sednici Veća građana od 30. januara 2003. godine i na sednici Veća republika od 17. decembra 2002. godine.

PR br. 267

30. januara 2003. godine

Beograd

Predsednik
Savezne Republike Jugoslavije
dr **Vojislav Koštunica**, s. r.

Zakon o potvrđivanju Konvencije MOR broj 182 o najgorim oblicima dečijeg rada i Preporuke MOR broj 190 o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada

Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ - Međunarodni ugovori", br. 2/2003 od 31.1.2003. godine.

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija MOR broj 182 o najgorim oblicima dečijeg rada, koja je zaključena 17. juna 1999. godine u Ženevi u originalu na engleskom i francuskom jeziku, i Preporuka MOR broj 190 o zabrani i hitnoj akciji za ukidanje najgorih oblika dečijeg rada, koja je zaključena 1. juna 1999. godine u Ženevi, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije i Preporuke u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

Convention 182

CONVENTION CONCERNING THE PROHIBITION AND IMMEDIATE ACTION FOR THE ELIMINATION OF THE WORST FORMS OF CHILD LABOUR

The General Conference of the International Labour Organization,
Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 87th Session on 1 June 1999, and

Considering the need to adopt new instruments for the prohibition and elimination of the worst forms of child labour, as the main priority for national and international action, including international cooperation and assistance, to complement the Convention and

the Recommendation concerning Minimum Age for Admission to Employment, 1973, which remain fundamental instruments on child labour, and

Considering that the effective elimination of the worst forms of child labour requires immediate and comprehensive action, taking into account the importance of free basic education and the need to remove the children concerned from all such work and to provide for their rehabilitation and social integration while addressing the needs the needs of their families, and

Recalling the resolution concerning the elimination of child labour adopted by the International Labour Conference at its 83rd Session in 1996, and

Recognizing that child labour is to a great extent caused by poverty and that the long-term solution lies in sustained economic growth leading to social progress, in particular poverty alleviation and universal education, and

Recalling the Convention on the Rights of the Child adopted by the United Nations General Assembly on 20 November 1989, and

Recalling the ILO Declaration of Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up, adopted by the International Labour Conference at its 86th Session in 1998, and

Recalling that some of the worst forms of child labour are covered by other international instruments, in particular the Forced Labour Convention, 1930, and the United Nations Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institutions and Practices Similar to Slavery, 1956, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to child labour, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts this seventeenth day of June of the year one thousand nine hundred and ninety-nine the following Convention, which may be cited as the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999.

Article 1

Each Member which ratifies this Convention shall take immediate and effective measures to secure the prohibition and elimination of the worst forms of child labour as a matter of urgency.

Article 2

For the purposes of this Convention, the term "child" shall apply to all persons under the age of 18.

Article 3

For the purposes of this Convention, the term "the worst forms of child labour" comprises:

(a) all forms of slavery or practices similar to slavery, such as the sale and trafficking of children, debt bondage and serfdom and forced or compulsory labour, including forced or compulsory recruitment of children for use in armed conflict;

(b) the use, procuring or offering of a child for prostitution, for the production of pornography or for pornographic performances;

(c) the use, procuring or offering of a child for illicit activities, in particular for the production and trafficking of drugs as defined in the relevant international treaties;

(d) work which, by its nature or the circumstances in which it is carried out, is likely to harm the health, safety or morals of children.

Article 4

1. The types of work referred to under Article 3(d) shall be determined by national laws or regulations or by the competent authority, after consultation with the organizations of employers and workers, concerned, taking into consideration relevant international standards, in particular Paragraph 3 and 4 of the Worst Forms of Child Labour Recommendation, 1999.

2. The competent authority, after consultation with the organizations of employers and workers concerned, shall identify where the types of work so determined exist.

3. The list of the types of work determined under paragraph 1 of this Article shall be periodically examined and revised as necessary, in consultation with the organizations of employers and workers concerned.

Article 5

Each Member shall, after consultation with employers' and workers' organizations, establish or designate appropriate mechanisms to monitor the implementation of the provisions giving effect to this Convention.

Article 6

1. Each Member shall design and implement programmes of action to eliminate as a priority the worst forms of child labour.

2. Such programmes of action shall be designed and implemented in consultation with relevant government institutions and employers' and workers' organizations, taking into consideration the views of other concerned groups as appropriate.

Article 7

1. Each Member shall take all necessary measures to ensure the effective implementation and enforcement of the provisions giving effect to this Convention including the provision and application of penal sanctions or, as appropriate, other sanctions.

2. Each Member shall, taking into account the importance of education in eliminating child labour, take effective and time-bound measures to:

- (a) prevent the engagement of children in the worst forms of child labour;
- (b) provide the necessary and appropriate direct assistance for the removal of children from the worst form of child labour and for their rehabilitation and social integration;
- (c) ensure access to free basic education, and, wherever possible and appropriate, vocational training, for all children removed from the worst forms of child labour;
- (d) identify and reach out to children at special risk; and
- (e) take account of the special situation of girls.

3. Each Member shall designate the competent authority responsible for the implementation of the provisions giving effect to this Convention.

Article 8

Members shall take appropriate steps to assist one another in giving effect to the provisions of this Convention through enhanced international cooperation and/or assistance including support for social and economic development, poverty eradication programmes and universal education.

Article 9

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 10

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

2. It shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

Article 11

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 12

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and acts of denunciation communicated by the Members of the Organization.

2. Where notifying the Members of the Organizations of the registration of the second ratification, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention shall come into force.

Article 13

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 14

At such time as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 15

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides -

(a) the ratification by a Member of the new Convention shall *ipso iure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 11 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 16

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention unanimously adopted by the General Conference of the International Labour Organization during its Eighty-seventh Session which was held at Geneva and declared closed on 17 June 1999.

In faith whereof we have appended our signatures this eighteenth day on June 1999.

The next of the Convention as here presented is a true copy of the text authenticated by the signatures of the President of the International Labour Conference and of the Director-General of the International Labour Office.

For the Director-General of the International Labour Office

Dominick Devlin

Legal Adviser of the International Labour Office

Recommendation 190

RECOMMENDATION CONCERNING THE PROHIBITION AND IMMEDIATE ACTION FOR THE ELIMINATION OF THE WORST FORMS OF CHILD LABOUR

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 87th Session on 1 June 1999, and

Having adopted the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to child labour, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999; adopts this seventeenth day of June of the year one thousand nine hundred and ninety-nine the following Recommendation, which may be cited as the Worst Forms of Child Labour Recommendation, 1999.

1. The provisions of this Recommendation supplement those of the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (hereafter referred to as "the Convention"), and should be applied in conjunction with them.

I. Programmes of action

2. The programmes of action referred to in Article 6 of the Convention should be designed and implemented as a matter of urgency, in consultation with relevant government institutions and employers' and workers' organizations, taking into consideration the views of the children directly affected by the worst forms of child labour, their families and, as appropriate, other concerned groups committed to the aims of the Convention and this Recommendation. Such programmes should aim at, inter alia:

- (a) identifying and denouncing the worst forms of child labour;
- (b) preventing the engagement of children in or removing them from the worst forms of child labour, protecting them from reprisals and providing for their rehabilitation and social integration through measures which address their educational, physical and psychological needs;
- (c) giving special attention to:
 - (i) younger children;
 - (ii) the girl child;
 - (iii) the problem of hidden work situations, in which girls are at special risk;
 - (iv) other groups of children with special vulnerabilities or needs;
- (d) identifying, reaching out to and working with communities where children are at special risk;
- (e) informing, sensitizing and mobilizing public opinion and concerned groups, including children and their families.

II. Hazardous work

3. In determining the types of work referred to under Article 3(d) of the Convention, and in identifying where they exist, consideration should be given, inter alia, to:

- (a) work which exposes children to physical, psychological or sexual abuse;
- (b) work underground, under water, at dangerous heights or in confined spaces;
- (c) work with dangerous machinery, equipment and tools, or which involves the manual handling or transport of heavy loads;
- (d) work in an unhealthy environment which may, for example, expose children to hazardous substances, agents or processes, or to temperatures, noise levels, or vibration damaging to their health;
- (e) work under particularly difficult conditions such as work for long hours or during the night or work where the child is unreasonably confined to the premises of the employer.

4. For the types of work referred to under Article 3(d) of the Convention and Paragraph 3 above, national laws or regulations or the competent authority could, after consultation with the workers' and employers' organizations concerned, authorize employment or work as from the age of 16 on condition that the health, safety and morals of the children concerned are fully protected, and that the children have received adequate specific instruction or vocational training in the relevant branch of activity.

III. Implementation

5. (1) Detailed information and statistical data on the nature and extent of child labour should be compiled and kept up to date to serve as a basis for determining priorities for national action for the abolition of child labour, in particular for the prohibition and elimination of its worst forms as a matter of urgency.

(2) As far as possible, such information and statistical data should include data disaggregated by sex, age group, occupation, branch of economic activity, status in employment, school attendance and geographical location. The importance of an effective system of birth registration, including the issuing of birth certificates, should be taken into account.

(3) Relevant data concerning violations of national provisions for the prohibition and elimination of the worst forms of child labour should be compiled and kept up to date.

6. The compilation and processing of the information and data referred to in Paragraph 5 above should be carried out with due regard for the right to privacy.

7. The information compiled under Paragraph 5 above should be communicated to the International Labour Office on a regular basis.

8. Members should establish or designate appropriate national mechanisms to monitor the implementation of national provisions for the prohibition and elimination of the worst forms of child labour, after consultation with employers' and workers' organizations.

9. Members should ensure that the competent authorities which have responsibilities for implementing national provisions for the prohibition and elimination of the worst forms of child labour cooperate with each other and coordinate their activities.

10. National laws or regulations or the competent authority should determine the persons to be held responsible in the event of non-compliance with national provisions for the prohibition and elimination of the worst forms of child labour.

11. Members should, in so far as it is compatible with national law, cooperate with international efforts aimed at the prohibition and elimination of the worst forms of child labour as a matter of urgency by:

(a) gathering and exchanging information concerning criminal offences, including those involving international networks;

(b) detecting and prosecuting those involved in the sale and trafficking of children, or in the use, procuring or offering of children for illicit activities, for prostitution, for the production of pornography or for pornographic performances;

(c) registering perpetrators of such offences.

12. Members should provide that the following worst forms of child labour are criminal offences:

(a) all forms of slavery or practices similar to slavery, such as the sale and trafficking of children, debt bondage and serfdom and forced or compulsory labour, including forced or compulsory recruitment of children for use in armed conflict;

(b) the use, procuring or offering of a child for prostitution, for the production of pornography or for pornographic performances; and

(c) the use, procuring or offering of a child for illicit activities, in particular for the production and trafficking of drugs as defined in the relevant international treaties, or for activities which involve the unlawful carrying or use of firearms or other weapons.

13. Members should ensure that penalties including, where appropriate, criminal penalties are applied for violations of the national provisions for the prohibition and elimination of any type of work referred to in Article 3(d) of the Convention.

14. Members should also provide as a matter of urgency for other criminal, civil or administrative remedies, where appropriate, to ensure the effective enforcement of national provisions for the prohibition and elimination of the worst forms of child labour, such as special supervision of enterprises which have used the worst forms of child labour, and, in cases of persistent violation, consideration of temporary or permanent revoking of permits to operate.

15. Other measures aimed at the prohibition and elimination of the worst forms of child labour might include the following:

(a) informing, sensitizing and mobilizing the general public, including national and local political leaders, parliamentarians and the judiciary;

(b) involving and training employers' and workers' organizations and civic organizations;

(c) providing appropriate training for the government officials concerned, especially inspectors and law enforcement officials, and for other relevant professionals;

(d) providing for the prosecution in their own country of the Member's nationals who commit offences under its national provisions for the prohibition and immediate elimination of the worst forms of child labour even when these offences are committed in another country;

(e) simplifying legal and administrative procedure and ensuring that they are appropriate and prompt;

(f) encouraging the development of policies by undertakings to promote the aims of the Convention;

(g) monitoring and giving publicity to best practices on the elimination of child labour;

(h) giving publicity to legal or other provisions on child labour in the different languages or dialects;

(i) establishing special complaints procedures and making provisions to protect from discrimination and reprisals those who legitimately expose violations of the provisions of the Convention, as well as establishing helplines or points of contact and ombudspersons;

(j) adopting appropriate measures to improve the educational infrastructure and the training of teachers to meet the needs of boys and girls;

(k) as far as possible, taking into account in national programmes of action:

(i) the need for job creation and vocational training for the parents and adults in the families of children working in the conditions covered by the Convention; and

(ii) the need for sensitizing parents to the problem of children working in such conditions.

16. Enhanced international cooperation and/or assistance among Members for the prohibition and effective elimination of the worst forms of child labour should complement national efforts and may, as appropriate, be developed and implemented in consultation with employers' and workers' organizations. Such international cooperation and/or assistance should include:

(a) mobilizing resources for national or international programmes;

(b) mutual legal assistance;

(c) technical assistance including the exchange of information;

(d) support for social and economic development, poverty eradication programmes and universal education.

For the Director-General
of the International Labour Office
Dominick Devlin

KONVENCIJA BR. 182 O NAJGORIM OBLICIMA DEČIJEG RADA, 1999.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Sazvana u Ženevi od strane Upravnog organa Međunarodne kancelarije rada, sastavši se na svom 87. zasedanju 1. juna 1999, i

Uzimajući u obzir potrebu da se usvoje novi instrumenti za zabranu i eliminaciju najgorih oblika dečijeg rada, kao glavni prioritet za nacionalnu i međunarodnu akciju, uključujući međunarodnu saradnju i pomoć, radi dopunjavanja Konvencije i Preporuke

koje se odnosi na donju starosnu granicu za upošljavanje, 1973, koje ostaju osnovni instrumenti u oblasti dečijeg rada, i

Smatrajući da uspešna eliminacija najgorih oblika dečijeg rada zahteva hitnu i sveobuhvatnu akciju, uzevši u obzir važnost besplatnog osnovnog obrazovanja i potrebu da se deca koja su u pitanju odustane sa svakog takvog rada i da se obezbedi njihov oporavak i socijalna integracija, rešavajući istovremeno potrebe njihovih porodica, i

Pozivajući se na rezoluciju koja se odnosi na eliminaciju dečijeg rada koju je usvojila Međunarodna konferencija rada na svom 83. zasedanju 1996, i

Priznajući da je dečiji rad u velikoj meri uzrokovan siromaštvom i da je dugoročno rešenje u stalnom ekonomskom razvoju koji vodi društvenom napretku, naročito ublažavanju siromaštva i obrazovanju za sve, i

Pozivajući se na Konvenciju o pravima deteta koju je usvojila Generalna skupština Ujedinjenih nacija 20. novembra 1989. i

Pozivajući se na Deklaraciju MOR o osnovnim principima i pravima na radu i njen nastavak, koje je usvojila Međunarodna konferencija rada na svom 86. zasedanju 1998. i

Pozivajući se na to da su neki od najgorih oblika dečijeg rada obuhvaćeni drugim međunarodnim instrumentima, naročito Konvencijom o prinudnom radu, 1930, i Dopunskom konvencijom Ujedinjenih nacija o ukidanju ropstva, trgovine robljem i institucija i običaja sličnih ropstvu, 1956. i

Donevši odluke o usvajanju određenih predloga koji se odnose na dečiji rad, što je četvrta tačka dnevnog reda zasedanja, i

Utvrdivši da će ovi predlozi dobiti oblik međunarodne konvencije;

usvaja ovog sedamnaestog dana juna godine hiljadudevetstodevedesetdevete sledeću konvenciju, koja se može navesti kao Konvencija o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999.

Član 1.

Svaka članica koja ratifikuje ovu konvenciju preduzima hitne i efikasne mere kako bi obezbedila da se najgori oblici dečijeg rada pod hitno zabrane i eliminišu.

Član 2.

Za svrhe ove konvencije, izraz *dete* odnosi se na sva lica mlađa od 18 godina.

Član 3.

Za svrhe ove konvencije izraz najgori oblici dečijeg rada obuhvata:

(a) sve oblike ropstva ili običaja sličnih ropstvu, kao što su prodaja i krijumčarenje dece, dužničko ropstvo i kmetstvo i prinudni ili obavezni rad, uključujući prinudno ili obavezno regrutovanje dece za učešće u oružanim sukobima;

(b) korišćenje, nabavljanje ili nuđenje deteta radi prostitucije, proizvodnje pornografije ili za pornografske predstave;

(c) korišćenje, nabavljanje ili nuđenje deteta za nedozvoljene aktivnosti, naročito za proizvodnju i krijumčarenje droge onako kako su definisane relevantnim međunarodnim ugovorima;

(d) rad koji je, po svojoj prirodi ili okolnostima u kojima se obavlja, verovatno štetan po zdravlje, bezbednost ili moral dece.

Član 4.

1. Vrsta poslova iz člana 3(d) utvrđuju se nacionalnim zakonima ili propisima ili ih utvrđuje nadležan organ, posle konsultacija sa organizacijama zainteresovanih

poslodavaca i radnika, uzimajući u obzir relevantne međunarodne standarde, naročito st. 3. i 4. Preporuke o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999.

2. Nadležni organ, posle konsultacija sa organizacijama zainteresovanih poslodavaca i radnika, identifikuje gde postoje tako utvrđene vrste poslova.

3. Spisak vrsta poslova utvrđenih prema stavu 1. ovog člana periodično se ispituje i revidira prema potrebi, u konsultaciji sa organizacijama zainteresovanih poslodavaca i radnika.

Član 5.

Svaka članica, nakon konsultacije sa organizacijama poslodavaca i radnika, utvrđuje ili određuje odgovarajuće mehanizme za praćenje primene odredaba kojima se sprovodi ova konvencija.

Član 6.

1. Svaka članica izrađuje i sprovodi programe akcije za eliminisanje najgorih oblika dečijeg rada kao prioritet.

2. Takvi programi akcije se izrađuju i sprovode u konsultaciji sa relevantnim vladinim institucijama i organizacijama poslodavaca i radnika, uzimajući u obzir mišljenja drugih zainteresovanih grupa prema potrebi.

Član 7.

1. Svaka članica preduzima sve neophodne mere da obezbedi delotvornu primenu i sprovođenje odredaba kojima se sprovodi ova konvencija, uključujući uvođenje i primenu kaznenih sankcija ili, prema potrebi, drugih sankcija.

2. Svaka članica, uzimajući u obzir važnost obrazovanja u eliminisanju dečijeg rada, preduzima efikasne i vremenski oročene mere da bi:

- (a) sprečila angažovanje dece u najgorim oblicima dečijeg rada;
- (b) pružila neophodnu i odgovarajuću direktnu pomoć za povlačenje dece sa najgorih oblika dečijeg rada i njihovu rehabilitaciju i socijalnu integraciju;
- (c) obezbedila pristup besplatnom osnovnom obrazovanju i, gde god je moguće i potrebno, obuku za zanimanja, za decu koja su povučena sa najgorih oblika dečijeg rada;
- (d) identifikovala i došla do dece koja su izložena posebnim rizicima; i
- (e) uvažila specijalnu situaciju devojčica.

3. Svaka članica određuje nadležni organ odgovoran za primenu odredaba kojima se sprovodi ova konvencija.

Član 8.

Članice preduzimaju odgovarajuće korake da bi jedna drugoj pomogle u sprovođenju ove konvencije putem pojačane međunarodne saradnje odnosno pomoći, uključujući podršku društvenom i ekonomskom razvoju, programima iskorenjivanja siromaštva i obrazovanja za sve.

Član 9.

O zvaničnim ratifikacijama ove konvencije obaveštava se generalni direktor Međunarodne kancelarije rada radi registracije.

Član 10.

1. Ova konvencija je obavezujuća samo za one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrovane kod generalnog direktora Međunarodne kancelarije rada.

2. Ona stupa na snagu 12 meseci nakon datuma pod kojim su kod generalnog direktora registrovane ratifikacije dve članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu za bilo čiju članicu 12 meseci nakon datuma pod kojim je registrovana njena ratifikacija.

Član 11.

1. Članica koja je ratifikovala ovu konvenciju može da je otkáže nakon isteka deset godina od datuma kada je Konvencija prvi put stupila na snagu, aktom dostavljenim generalnom direktoru Međunarodne kancelarije rada radi registrovanja. Takvo otkazivanje stupa na snagu tek godinu dana nakon datuma pod kojim je registrovano.

2. Svaka članica koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja ne iskoristi, u roku od godinu dana nakon isteka perioda od deset godina pomenutog u prethodnom stavu, pravo na otkazivanje predviđeno ovim članom, biće obavezna za naredni period od deset godina, a nakon toga može da otkáže ovu konvenciju po isteku svakog desetogodišnjeg perioda pod uslovima predviđenim ovim članom.

Član 12.

1. Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada obaveštava sve članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija i aktima otkazivanja koje su mu dostavile članice organizacije.

2. Pri obaveštavanju članica organizacije o registrovanju druge ratifikacije, generalni direktor skreće pažnju članicama organizacije na datum pod kojim Konvencija stupa na snagu.

Član 13.

Generalni direktor Međunarodne kancelarije rada dostavlja generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registrovanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, potpune detalje svih ratifikacija i akata otkazivanja koje je registrovao generalni direktor u skladu sa odredbama prethodnih članova.

Član 14.

Onda kada to smatra neophodnim, Upravni organ Međunarodne kancelarije rada podnosi Generalnoj konferenciji izveštaj o radu ove konvencije i ispituje da li je poželjno da se na dnevni red Konferencije stavi pitanje njene revizije, u celini ili delimično.

Član 15.

1. Ako Konferencija usvoji novu konvenciju koja revidira ovu konvenciju u celini ili delimično, onda, osim ako nova konvencija ne predviđa drugačije:

(a) ratifikacija od strane članice nove revidirane konvencije ipso jure uključuje momentalno otkazivanje ove konvencije, bez obzira na odredbe člana 11, ako i kada nova konvencija bude stupila na snagu;

(b) od datuma pod kojim nova revidirana konvencija stupi na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju od strane članica.

2. Ova konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su ratifikovale, ali nisu ratifikovale revidiranu konvenciju.

Član 16.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije su podjednako merodavne.

Gorenavedeno je autentičan tekst Konvencije jednoglasno usvojen na Generalnoj konferenciji Međunarodne organizacije rada tokom 87. zasedanja, koje je održano u Ženevi i završeno 17. juna 1999. godine.

U potvrdu čega smo potpisali ovog 18. juna 1999. godine.

Tekst Konvencije kako je ovde prenet predstavlja verodostojnu kopiju teksta overenog potpisima predsednika Međunarodne konferencije rada i generalnog direktora Međunarodne organizacije rada.

Za generalnog direktora
Međunarodne organizacije rada
Dominik Devlin, s. r.
pravni savetnik
Međunarodne organizacije rada

PREPORUKA BR. 190 O ZABRANI I HITNOJ AKCIJI ZA UKIDANJE NAJGORIH OBLIKA DEČIJEG RADA

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada,

Koju je u Ženevi sazvaio Upravni organ Međunarodne kancelarije rada, a koja se sastala na svom 87. zasedanju 1. juna 1999. godine, i

Koja je usvojila Konvenciju o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999. i

Koja je odlučila da usvoji određene predloge u pogledu dečijeg rada, što je 4. tačka na dnevnom redu zasedanja, i

Koja je odlučila da ti predlozi dobiju oblik Preporuke kojom se dopunjuje Konvencija o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999;

usvaja ovog sedamnaestog dana juna godine hiljadu devetstotina devedeset devete sledeću Preporuku koja se može citirati kao Preporuka o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999.

1. Odredbe ove Preporuke dopunjuju odredbe Konvencije o najgorim oblicima dečijeg rada, 1999 (u daljem tekstu: "Konvencija") i treba da se primenjuju u vezi sa njima.

I. Programi akcije

2. Programi akcije pomenuti u članu 6. Konvencije treba da se pod hitno koncipiraju i realizuju, a u konsultaciji sa odgovarajućim vladinim institucijama i organizacijama poslodavaca i radnika, pri čemu treba voditi računa o stavovima dece koja su neposredno pogođena najgorim oblicima dečijeg rada, njihovih porodica i, već prema pogodnosti, ostalih zainteresovanih grupa koje su opredeljene za ciljeve Konvencije i ove preporuke. Ovi programi treba, između ostalog, da imaju za cilj da:

(a) identifikuju i osude najgore oblike dečijeg rada;

(b) spreče angažovanje i uklone tu decu iz najgorih oblika dečijeg rada, štiteći ih od represalija i obezbeđujući njihovu rehabilitaciju i socijalnu integraciju kroz mere kojima se rešavaju njihove vaspitne, fizičke i psihološke potrebe;

(c) poklone posebnu pažnju:

(i) mlađoj deci;

(ii) ženskoj deci;

(iii) problemu prikrivenih radnih situacija u kojima su posebno ugrožene devojčice;

(iv) ostalim grupama dece koja su posebno ugrožena ili imaju posebne potrebe;

(d) identifikuju, stignu do i rade sa zajednicama u kojima su deca posebno ugrožena;

(e) informišu, učine osetljivim na i mobilišu javno mnjenje i zainteresovane grupe, uključujući decu i njihove porodice.

II. Opasan rad

3. Kod određivanja vrsta rada pomenutih u članu 3(d) Konvencije, i kod identifikovanja slučajeva gde postoje, potrebno je, između ostalog, uzeti u obzir:

- (a) rad koji izlaže decu fizičkom, psihološkom ili seksualnom zlostavljanju;
- (b) rad pod zemljom, pod vodom, na opasnim visinama ili u zatvorenim prostorima;
- (c) rad sa opasnim mašinama, opremom i alatkama, ili rad koji uključuje rukovanje sa ili transportovanje velikih tereta;
- (d) rad u nezdravom okruženju u kome deca mogu, na primer, biti izložena delovanju opasnih materija, agensima ili procesima ili temperaturama, nivoima buke ili vibracijama koji mogu ugroziti njihovo zdravlje;
- (e) rad pod posebno teškim uslovima, kao što je rad sa dugim radnim vremenom ili noćni ili rad kada je dete bez razloga zatočeno u prostorijama poslodavca.

4. Za vrste rada pomenute u članu 3(d) Konvencije i gornjem stavu 3. nacionalni zakoni ili propisi ili nadležni državni organi bi mogli, po obavljenim konsultacijama sa zainteresovanim organizacijama radnika i poslodavaca, da daju dozvolu za zapošljavanje ili rad sa navršениh 16 godina starosti pod uslovom da se zdravlje, bezbednost i moral dece kojih se ovo tiče u punoj meri zaštite i da su deca stekla odgovarajuće konkretno iskustvo ili završila stručnu obuku iz odgovarajuće grane delatnosti.

III. Sprovođenje

5.(1) Potrebno je sakupiti i redovno ažurirati detaljne informacije i statističke podatke o prirodi i stepenu dečijeg rada kako bi poslužili kao osnov za određivanje prioriteta za nacionalnu akciju za ukidanje dečijeg rada i, konkretno, za hitnu zabranu i eliminaciju njegovih najgorih oblika.

(2) U meri u kojoj je to moguće, takve informacije i statistički podaci treba da obuhvate podatke raščlanjene prema polu, starosnoj grupi, zanimanju, grani privredne delatnosti, statusu pri zapošljavanju, školskoj spremi i geografskoj lokaciji. Potrebno je uzeti u obzir značaj efikasnog sistema registrovanja rođenih, uključujući izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih.

(3) Potrebno je sakupiti i redovno ažurirati relevantne podatke o kršenjima nacionalnih odredaba za zabranu i ukidanje najgorih oblika dečijeg rada.

6. Prikupljanje i obrada informacija i podataka pomenutih u gornjem stavu 5. treba da se vrši uz poklanjanje dužne pažnje pravu na privatnost.

7. Informacije prikupljene shodno gornjem stavu 5. treba redovno slati Međunarodnoj kancelariji rada.

8. Članice treba da uspostave ili odrede odgovarajuće nacionalne mehanizme za praćenje sprovođenja nacionalnih odredaba za zabranu i ukidanje najgorih oblika dečijeg rada po obavljenim konsultacijama sa organizacijama poslodavaca i radnika.

9. Članice treba da osiguraju da nadležni državni organi koji imaju nadležnosti za sprovođenje nacionalnih odredaba za zabranu i ukidanje najgorih oblika dečijeg rada saraduju jedni sa drugima i koordiniraju svoje aktivnosti.

10. Nacionalni zakoni ili propisi ili nadležni državni organ treba da odredi koja će lica biti odgovorna u slučaju nepoštovanja nacionalnih odredaba za zabranu i ukidanje najgorih oblika dečijeg rada.

11. Članice treba, u meri u kojoj je to saglasno sa nacionalnim zakonodavstvom, da saraduju sa međunarodnim naporima na hitnoj zabrani i ukidanju najgorih oblika dečijeg rada time što će:

- (a) prikupljati i razmenjivati informacije o krivičnim delima uključujući ona koja su vezana za međunarodne mreže;

(b) otkrivati i sudski goniti lica uključena u prodaju i nedozvoljenu trgovinu decom ili u korišćenje, nalaženje ili ponudu dece za nedozvoljene aktivnosti, za prostituciju, za proizvodnju pornografije ili pornografske seanse;

(c) registrovati počiniocce takvih krivičnih dela.

12. Članice treba da utvrde da se sledeći najgori oblici dečijeg rada smatraju krivičnim delima:

(a) svi oblici ropstva ili prakse slične ropstvu, kao što su prodaja i nedozvoljena trgovina decom, dužničko ropstvo i robovanje i prinudni ili obavezni rad uključujući prinudno ili obavezno regrutovanje dece kako bi se koristila u oružanom sukobu;

(b) korišćenje, nalaženje ili ponuda nekog deteta za prostituciju, proizvodnju pornografije ili za pornografske seanse;

(c) korišćenje, nabavljanje ili ponuda nekog deteta za nedozvoljene aktivnosti, i konkretno za proizvodnju i nedozvoljenu trgovinu drogom kao što je definisano u relevantnim međunarodnim ugovorima ili za aktivnosti koje uključuju nedozvoljeno nošenje ili korišćenje vatrenog oružja ili drugog naoružanja.

13. Članice treba da osiguraju da se kazne uključujući, već prema pogodnosti, krivične kazne primenjuju na prekršaje nacionalnih odredaba za zabranu i ukidanje bilo koje vrste rada pomenutog u članu 3(d) Konvencije.

14. Članice, isto tako, treba pod hitno da obezbede druge krivične, građanske ili administrativne lekove, tamo gde je to odgovarajuće, kako bi osigurale efikasno sprovođenje nacionalnih odredaba za zabranu i ukidanje najgorih oblika dečijeg rada, kao što je poseban nadzor nad preduzećima koja su koristila najgore oblike dečijeg rada i kako bi, u slučajevima upornog kršenja razmotrile mogućnosti privremenog ili trajnog oduzimanja dozvola za rad.

15. Ostale mere koje imaju za cilj zabranu i ukidanje najgorih oblika dečijeg rada bi mogle da obuhvate sledeće:

(a) informisanje, uticanje na emocije i mobilisanje šire javnosti, uključujući nacionalne i lokalne političke lidere, parlamentarce i sudstvo;

(b) uključivanje i obuku organizacija poslodavaca i radnika i građanskih organizacija;

(c) obezbeđenje odgovarajuće obuke za zainteresovane vladine funkcionere, naročito inspektore, organe za održavanje reda i druge relevantne stručnjake;

(d) obezbeđenje sudskog gonjenja u matičnoj zemlji državljana članice koji počine krivično delo shodno njenim nacionalnim odredbama za zabranu i hitno ukidanje najgorih oblika dečijeg rada, čak i kada su ta dela počinjena u nekoj drugoj zemlji;

(e) pojednostavljenje pravnih i administrativnih postupaka i njihovu obaveznu celishodnost i promptno izvršenje;

(f) podsticanje preduzeća na razvoj mera politike kako bi se unapredili ciljevi Konvencije;

(g) praćenje i davanje publiciteta najboljim praksama za ukidanje dečijeg rada;

(h) davanje publiciteta pravnim i drugim odredbama o dečijem radu na različitim jezicima ili dijalektima;

(i) uspostavljanje posebnih postupaka žalbi i donošenje odredaba za zaštitu od diskriminacije i represalija onih koji legitimno iznose na videlo slučajeve kršenja odredaba Konvencije, kao i uspostavljanje telefonskih linija za pomoć ili osoba za vezu i ombudsmana;

(j) usvajanje odgovarajućih mera kako bi se poboljšala obrazovna infrastruktura i obuka nastavnika u funkciji zadovoljenja potreba dečaka i devojčica;

(k) u meri u kojoj je to moguće, uzimanje u obzir u nacionalnim programima akcije:

(i) potrebe za otvaranjem radnih mesta i za stručnom obukom roditelja i odraslih u porodicama dece koja rade u uslovima obuhvaćenim ovom konvencijom, i

(ii) potrebe da se roditelji bliže upoznaju sa problemom dece koja rade u takvim uslovima.

16. Pojačana međunarodna saradnja i/ili pomoć između članica u cilju zabrane i efikasnog suzbijanja najgorih oblika rada dece trebalo bi da dopunjuju nacionalne napore i mogu se, po potrebi, razvijati i ostvarivati uz konsultovanje poslodavačkih i radničkih organizacija. Takva međunarodna saradnja i/ili pomoć bi trebalo da uključuje:

(a) mobilisanje resursa za nacionalne ili međunarodne programe;

(b) međusobnu pravnu pomoć;

(c) tehničku pomoć uključujući i razmenu informacija;

(d) podršku društveno-ekonomskom razvoju, programima za iskorenjivanje siromaštva i opšte obrazovanje.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ - Međunarodni ugovori".